

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VII kadencja

Druk nr 350

Warszawa, 22 lutego 2012 r.

Pani
Ewa Kopacz
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o zmianie ustawy o samorządzie gminnym.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upowazniamy pana posła Jacka Czerniaka.

(-) Romuald Ajchler; (-) Leszek Aleksandrak; (-) Jacek Czerniak;
(-) Eugeniusz Czykwin; (-) Tomasz Garbowski; (-) Tadeusz Iwiński;
(-) Dariusz Joński; (-) Ryszard Kalisz; (-) Tomasz Kamiński; (-) Witold Klepacz; (-) Krystyna Łybacka; (-) Zbigniew Matuszczak; (-) Grzegorz Napieralski; (-) Cezary Olejniczak; (-) Artur Ostrowski; (-) Stanisława Prządka; (-) Małgorzata Sekuła-Szmajdzińska; (-) Tadeusz Tomaszewski;
(-) Jerzy Wenderlich; (-) Bogusław Wontor; (-) Stanisław Wziątek;
(-) Ryszard Zbrzyzny.

PROJEKT

USTAWA

z dnia .....2012 r.

o zmianie ustawy o samorządzie gminnym

Art. 1. W ustawie z dnia 8 marca 1990 r.(Dz.U. Nr 142, poz. 1591, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) W art.7 ust.1 dodaje się pkt 21, który otrzymuje brzmienie:

„21) udzielanie bezpłatnej pomocy prawnej osobom najuboższym w zakresie i na warunkach określonych w art.7 ust.2 ustawy.”

2) dodaje się art. 7a, który otrzymuje brzmienie:

„1. Bezpłatna pomoc prawna jest udzielana na zasadach określonych przez gminę.”

„2. Podmiotami uprawnionymi do korzystania z bezpłatnej pomocy prawnej są podmioty wymienione w art. 7 pkt 2- 15 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r.(Dz. U. Nr 64, poz. 593 z późn. zm.)

„3. Bezpłatna pomoc prawna obejmuje konsultacje prawnicze, porady prawne oraz pomoc w pisaniu pism procesowych.”

„4. Bezpłatna pomoc prawna nie obejmuje swoim zakresem zastępstwa prawnego i procesowego stron.”

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Celem projektu ustawy jest uzupełnienie istniejących regulacji o kwestie związane z zapewnieniem dostępu do pomocy prawnej osobom najuboższym. Potrzeba wprowadzenia nowych zmian wynika z niezwykle ważnej potrzeby społecznej potrzeby oraz braku takiej regulacji w polskim systemie prawnym.

Do tej pory nie pojawiły się żadne regulacje, które umożliwiałyby osobom fizycznym o niskim statusie materialnym dostęp do nieodpłatnej pomocy prawnej na etapie przedsądowym, a także w postępowaniu przed organami administracji publicznej. Nie znajdziemy, więc żadnych norm dotyczących takiej pomocy w ramach zadań wykonywanych przez gminę na rzecz zaspokojenia zbiorowych potrzeb wspólnoty.

W projektowanych założeniach art. 7a ust.2 oraz art. 7a ust.3 przyjęto, że nieodpłatna pomoc prawna udzielana będzie osobom niezamożnym (najuboższym) i będzie obejmować swoim zakresem pomoc prawną na etapie przedsądowym w postaci m.in. porad prawnych, opinii, a także w razie potrzeby sporządzanie pism procesowych do sądu, organu administracji publicznej lub do innego podmiotu (tzw. podstawowa pomoc prawna).

Wyłączeniu ulegają natomiast kwestie zastępstwa prawnego i procesowego stron art. 7a ust.4, co wiązałoby się z utrudnieniami logistycznymi oraz zbyt dużymi nakładami finansowymi. Pomoc prawna będzie udzielana zatem tylko w formie podstawowej.

Osoby potrzebujące zastępstwa procesowego bądź prawnego będą informowane o możliwości skorzystania z takiej pomocy poprzez złożenie sądowi wniosku o przyznanie pełnomocnika z urzędu.

Istotą pomocy prawnej z urzędu jest to, iż zapewniana jest ona osobom, które z powodu niskich dochodów nie mogą ponieść kosztów wynagrodzenia adwokata lub radcy prawnego, a korzystanie z usług profesjonalisty jest konieczne do obrony ich praw.

Sąd przyzna pomoc prawną z urzędu wówczas, gdy uzna, że udział profesjonalnego pełnomocnika jest w sprawie niezbędny. Dzieje się tak w sprawach wyjątkowo skomplikowanych, gdy osoba nie mająca wykształcenia prawniczego może nie poradzić sobie w obronie swoich praw. Przyznanie adwokata lub radcy prawnego z urzędu nie jest jednak automatyczne, sąd musi dojść do przekonania, że udział pełnomocnika jest konieczny.

Listę podmiotów uprawnionych do korzystania z pomocy społecznej można oprzeć na katalogu podmiotowym zawartym w art. 7 pkt 2- 15 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r.(Dz. U. Nr 64, poz. 593 z późn. zm.)

Okoliczności uzasadniające udzielanie pomocy prawnej w tym wypadku będą adekwatne do tych, które muszą zostać spełnione przy udzielaniu pomocy

społecznej czyli: ubóstwo, sieroctwo, bezdomność, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, przemoc w rodzinie, potrzeba ochrony macierzyństwa i wielodzietności, bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, brak umiejętności przystosowania do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo wychowawcze, trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizm i narkomania, zdarzenia losowe i sytuacje kryzysowe, klęski żywiołowe lub ekologiczne.

Wyżej wymienione podmioty są zobowiązane spełnić wiele dodatkowych wymagań i kryteriów formalnych, aby otrzymać ww. pomoc, a przede wszystkim: poddać się weryfikacji kryteriów dochodowych, która jest uaktualniana co 3 lata, a także współdziałać z pracownikiem socjalnym w celu rozwiązywania ich trudnej sytuacji życiowej. Dodatkowo osoby te, są obowiązane niezwłocznie poinformować organ, który przyznał świadczenie, o każdej zmianie ich sytuacji osobistej, dochodowej i majątkowej, która wiąże się z podstawą do przyznania świadczeń. W celu weryfikacji danych osoby wnioskującej o udzielenie pomocy społecznej (przede wszystkim przy weryfikacji stanu majątkowego takich osób) przeprowadza się wywiad środowiskowy.

Zakres zakładanej w projekcie pomocy prawnej został pozostawiony do decyzji każdej z gmin. W najprostszym założeniu pomoc prawna może być świadczona przez radcę prawnego bądź adwokata zatrudnionego w siedzibie urzędu gminy (np. na zasadach pełnienia dyżuru w wyznaczonych terminach).

Proponowana regulacja finansowana będzie w całości z budżetu gminy i wejdzie w zakres zadań własnych gminy.

Podkreślić należy, iż celem projektowanych założeń jest stworzenie nowego systemu, który pozwoli na realizację dostępu do pomocy prawnej najuboższym, co wynika m.in. z aktów prawnych prawa międzynarodowego (np. art. 6 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności oraz art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej)

Wejście w życie proponowanej nowelizacji nie będzie miało wpływu na sektor finansów publicznych.

Proponowana nowelizacja nie spowoduje następstw w rozwoju społecznym i gospodarczym.

Proponowana nowelizacja nie będzie miała wpływu na rynek pracy.

Proponowana nowelizacja nie będzie miała wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

Proponowana nowelizacja jest zgodna z prawem Unii Europejskiej.

Przedłożony projekt ustawy nie był poddany konsultacjom społecznym w rozumieniu art. 34 ust 3 Regulaminu Sejmu RP.

Warszawa, 29 lutego 2012 r.

BAS-WAPEiM-513/12

Pani Ewa Kopacz
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

**Opinia prawna w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej
poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o samorządzie gminnym
(przedstawiciel wnioskodawców: poseł Jacek Czerniak)**

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (M.P. z 2011 r. poz. 32) sporządza się następującą opinię:

I. Przedmiot projektu ustawy

Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o samorządzie gminnym przewiduje rozszerzenie katalogu zadań własnych gminy o udzielanie bezpłatnej pomocy prawnej osobom najuboższym. Projekt określa osoby uprawnione do korzystania z bezpłatnej pomocy prawnej oraz jej zakres.

Ustawa ma wejść w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

II. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem

Karta praw podstawowych Unii Europejskiej w art. 47 stanowi, że każdy, kogo prawa i wolności zagwarantowane przez prawo Unii zostały naruszone, ma prawo do skutecznego środka prawnego przed sądem, zgodnie z warunkami przewidzianymi w tym przepisie. Każdy ma prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia jego sprawy w rozsądnym terminie przez niezawisły i bezstronny sąd ustanowiony uprzednio na mocy ustawy. Każdy ma możliwość uzyskania porady prawnej, skorzystania z pomocy obrońcy i przedstawiciela. Pomoc prawna jest udzielana osobom, które nie posiadają wystarczających środków, w zakresie w jakim jest ona konieczna dla zapewnienia skutecznego dostępu do wymiaru sprawiedliwości.

III. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Pomoc prawna, o której stanowi art. 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, jest pomocą prawną w zakresie zastępstwa procesowego. Tymczasem projekt, w proponowanym art. 7a ust. 4 ustawy o samorządzie

gminnym, wyraźnie wyłącza zastępstwo prawne i procesowe z zakresu bezpłatnej pomocy prawnej świadczonej przez gminę. Przepisy projektu ustawy pozostają zatem poza zakresem regulacji prawa Unii Europejskiej.

IV. Konkluzje

Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o samorządzie gminnym nie jest objęty zakresem regulacji prawa Unii Europejskiej.

Szef Kancelarii Sejmu

Lech Czapla

Warszawa, 29 lutego 2012 r.

BAS-WAPEiM-514/12

Pani Ewa Kopacz
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie stwierdzenia, czy poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o samorządzie gminnym (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Jacek Czerniak) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu

Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o samorządzie gminnym przewiduje rozszerzenie katalogu zadań własnych gminy o udzielanie bezpłatnej pomocy prawnej osobom najuboższym. Projekt określa osoby uprawnione do korzystania z bezpłatnej pomocy prawnej oraz jej zakres.

Projekt ustawy nie jest objęty zakresem regulacji prawa Unii Europejskiej.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o samorządzie gminnym nie jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a Regulaminu Sejmu.

Szef Kancelarii Sejmu

Lech Czapla

Warszawa, 4 kwietnia 2012 r.

Jacek CZERNIAK

KP SLD

Pani
Ewa KOPACZ
Marszałek Sejmu RP

Szanowna Pani Marszałek,

Na podstawie art. 36 ust. 4 Regulaminu Sejmu RP - w imieniu wnioskodawców - wnoszę załączoną autopoprawkę (projekt ustawy, wraz z uzasadnieniem) do zgłoszonego przez grupę posłów KP SLD, w dniu 22 lutego 2012 r. - projektu ustawy o zmianie ustawy o samorządzie gminnym.

Z poważaniem

USTAWA

z dnia .....2012 r.

o zmianie ustawy o samorządzie gminnym

Art. 1. W ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz.1591, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) W art.7 ust.1 dodaje się pkt 21, który otrzymuje brzmienie:

„21) udzielanie bezpłatnej pomocy prawnej osobom najuboższym w zakresie i na warunkach określonych w art.7 ust.2 ustawy.”

2) dodaje się art. 7a, który otrzymuje brzmienie:

„1. Bezpłatna pomoc prawna jest udzielana na zasadach określonych przez gminę.”

„2. Podmiotami uprawnionymi do korzystania z bezpłatnej pomocy prawnej są podmioty wymienione w art. 7 pkt 2- 15 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r.(Dz. U. Nr 64, poz. 593 z późn. zm.)

„3. Bezpłatna pomoc prawna obejmuje konsultacje prawnicze, porady prawne oraz pomoc w pisaniu pism procesowych.”

„4. Bezpłatna pomoc prawna nie obejmuje swoim zakresem zastępstwa prawnego i procesowego stron.”

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Celem projektu ustawy jest uzupełnienie istniejących regulacji o kwestie związane z zapewnieniem dostępu do pomocy prawnej osobom najuboższym. Potrzeba wprowadzenia nowych zmian wynika z niezwykle ważnej potrzeby społecznej potrzeby oraz braku takiej regulacji w polskim systemie prawnym.

Do tej pory nie pojawiły się żadne regulacje, które umożliwiałyby osobom fizycznym o niskim statusie materialnym dostęp do nieodpłatnej pomocy prawnej na etapie przedsądowym, a także w postępowaniu przed organami administracji publicznej. Nie znajdziemy, więc żadnych norm dotyczących takiej pomocy w ramach zadań wykonywanych przez gminę na rzecz zaspokojenia zbiorowych potrzeb wspólnoty.

W projektowanych założeniach art. 7a ust.2 oraz art. 7a ust.3 przyjęto, że nieodpłatna pomoc prawna udzielana będzie osobom niezamożnym (najuboższym) i będzie obejmować swoim zakresem pomoc prawną na etapie przedsądowym w postaci m.in. porad prawnych, opinii, a także w razie potrzeby sporządzanie pism procesowych do sądu, organu administracji publicznej lub do innego podmiotu (tzw. podstawowa pomoc prawna).

Wyłączeniu ulegają natomiast kwestie zastępstwa prawnego i procesowego stron art. 7a ust.4, co wiązałoby się z utrudnieniami logistycznymi oraz zbyt dużymi nakładami finansowymi. Pomoc prawna będzie udzielana zatem tylko w formie podstawowej.

Osoby potrzebujące zastępstwa procesowego bądź prawnego będą informowane o możliwości skorzystania z takiej pomocy poprzez złożenie sądowi wniosku o przyznanie pełnomocnika z urzędu.

Istotą pomocy prawnej z urzędu jest to, iż zapewniana jest ona osobom, które z powodu niskich dochodów nie mogą ponieść kosztów wynagrodzenia adwokata lub radcy prawnego, a korzystanie z usług profesjonalisty jest konieczne do obrony ich praw.

Sąd przyzna pomoc prawną z urzędu wówczas, gdy uzna, że udział profesjonalnego pełnomocnika jest w sprawie niezbędny. Dzieje się tak w sprawach wyjątkowo skomplikowanych, gdy osoba nie mająca wykształcenia prawniczego może nie poradzić sobie w obronie swoich praw. Przyznanie adwokata lub radcy prawnego z urzędu nie jest jednak automatyczne, sąd musi dojść do przekonania, że udział pełnomocnika jest konieczny.

Listę podmiotów uprawnionych do korzystania z pomocy społecznej można oprzeć na katalogu podmiotowym zawartym w art. 7 pkt 2- 15 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r.(Dz. U. Nr 64, poz. 593 z późn. zm.)

Okoliczności uzasadniające udzielanie pomocy prawnej w tym wypadku będą adekwatne do tych, które muszą zostać spełnione przy udzielaniu pomocy społecznej czyli: ubóstwo, sieroctwo, bezdomność, bezrobocie,

niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, przemoc w rodzinie, potrzeba ochrony macierzyństwa i wielodzietności, bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, brak umiejętności przystosowania do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo wychowawcze, trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizm i narkomania, zdarzenia losowe i sytuacje kryzysowe, klęski żywiołowe lub ekologiczne.

Wyżej wymienione podmioty są zobowiązane spełnić wiele dodatkowych wymagań i kryteriów formalnych, aby otrzymać ww. pomoc, a przede wszystkim: poddać się weryfikacji kryteriów dochodowych, która jest uaktualniana co 3 lata, a także współdziałać z pracownikiem socjalnym w celu rozwiązywania ich trudnej sytuacji życiowej. Dodatkowo osoby te, są obowiązane niezwłocznie poinformować organ, który przyznał świadczenie, o każdej zmianie ich sytuacji osobistej, dochodowej i majątkowej, która wiąże się z podstawą do przyznania świadczeń. W celu weryfikacji danych osoby wnioskującej o udzielenie pomocy społecznej (przede wszystkim przy weryfikacji stanu majątkowego takich osób) przeprowadza się wywiad środowiskowy.

Zakres zakładanej w projekcie pomocy prawnej został pozostawiony do decyzji każdej z gmin. W najprostszym założeniu pomoc prawna może być świadczona przez radcę prawnego bądź adwokata zatrudnionego w siedzibie urzędu gminy (np. na zasadach pełnienia dyżuru w wyznaczonych terminach).

Proponowana regulacja finansowana będzie z budżetu gminy i wejdzie w zakres zadań własnych gminy.

Podkreślić należy, iż celem projektowanych założeń jest stworzenie nowego systemu, który pozwoli na realizację dostępu do pomocy prawnej najuboższym, co wynika m.in. z aktów prawnych prawa międzynarodowego (np. art. 6 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności oraz art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej)

Koszt miesięczny realizacji ustawy dla przeciętnej gminy wyniesie ok. 500 zł miesięcznie, czyli rocznie do 6.000 zł. Wysokość kosztu będzie zależeć od wielu czynników, które dla każdej gminy będą inne (wielkość gminy, ilość mieszkańców, ilość osób ubogich itd.).

Wymieniona kwota kosztu bezpłatnej pomocy prawnej osobom najuboższym wynika m.in. z kilkuletnich doświadczeń gmin i powiatów związanych z realizacją projektu unijnego Europejski Fundusz Społeczny – projekt operacyjny „Kapitał ludzki” w jednostkach organizacyjnych gmin i powiatów gminnych (miejskich) ośrodkach pomocy społecznej oraz powiatowych (miejskich) centrach pomocy rodzinie. Projekt ten będzie nadal realizowany przez gminy i powiaty, aż do 2014r. W ramach tego projektu zatrudniony w

ramach umowy cywilnoprawnej przez gminę (powiat) prawnik przyjmuje osoby korzystające z ustawy o pomocy społecznej od 10 - 15 godzin miesięcznie za 50 - 60 zł za godzinę, co daje w/w kwotę kosztów.

Należy dodać, że przedmiotowa nowelizacja nie będzie żadną nowością dla gmin, gdyż zgodnie z art.7 ust. 1 pkt 16 obowiązującej ustawy o samorządzie gminnym są one zobowiązane do zaspokajania potrzeb mieszkańców w zakresie bezpłatnej pomocy prawnej w ramach polityki prorodzinnej. Pomoc prawna na rzecz najuboższych mieszkańców będzie więc współgrać z obecnymi obowiązkami ustawowymi, co spowoduje, iż wymienione wyżej koszty będą znacznie mniejsze, gdyż gminy mogą zaangażować tych samych prawników, którzy obecnie wykonują pomoc prawną w ramach polityki prorodzinnej do pomocy prawnej osobom najuboższym.

W wielu przypadkach – przy odpowiedniej renegotjacji umów - pomoc prawna nie będzie rodzić dodatkowych kosztów, gdyż będzie możliwa w ramach działań prawników już dziś pracujących w gminie.

Biorąc pod uwagę powyższe, maksymalny koszt wprowadzenia ustawy dla budżetu państwa – z przeznaczeniem na dotacje dla gmin na pomoc prawną dla najuboższych - szacujemy na ok. 8 mln zł. Proponujemy aby środki te pochodziły z wyższych wpływów z podatku od towarów i usług.

Proponowana nowelizacja nie spowoduje następstw w rozwoju społecznym i gospodarczym.

Proponowana nowelizacja nie będzie miała wpływu na rynek pracy.

Proponowana nowelizacja nie będzie miała wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

Proponowana nowelizacja jest zgodna z prawem Unii Europejskiej.

Przedłożony projekt ustawy nie był poddany konsultacjom społecznym w rozumieniu art. 34 ust 3 Regulaminu Sejmu RP.

Warszawa, 18 kwietnia 2012 r.

BAS-WAPEiM-934/12

Pani Ewa Kopacz
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

**Opinia prawna w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej
poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o samorządzie gminnym
(przedstawiciel wnioskodawców: poseł Jacek Czerniak), w wersji
uwzględniającej autopoprawkę**

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (M.P. z 2012 r. poz. 32) sporządza się następującą opinię:

I. Przedmiot projektu ustawy

Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o samorządzie gminnym przewiduje rozszerzenie katalogu zadań własnych gminy o udzielanie bezpłatnej pomocy prawnej osobom najuboższym. Projekt określa osoby uprawnione do korzystania z bezpłatnej pomocy prawnej oraz jej zakres.

Ustawa ma wejść w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

II. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem

Karta praw podstawowych Unii Europejskiej w art. 47 stanowi, że każdy, kogo prawa i wolności zagwarantowane przez prawo Unii zostały naruszone, ma prawo do skutecznego środka prawnego przed sądem, zgodnie z warunkami przewidzianymi w tym przepisie. Każdy ma prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia jego sprawy w rozsądnym terminie przez niezawisły i bezstronny sąd ustanowiony uprzednio na mocy ustawy. Każdy ma możliwość uzyskania porady prawnej, skorzystania z pomocy obrońcy i przedstawiciela. Pomoc prawna jest udzielana osobom, które nie posiadają wystarczających środków, w zakresie w jakim jest ona konieczna dla zapewnienia skutecznego dostępu do wymiaru sprawiedliwości.

III. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Pomoc prawna, o której stanowi art. 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, jest pomocą prawną w zakresie zastępstwa procesowego.

Tymczasem projekt, w proponowanym art. 7a ust. 4 ustawy o samorządzie gminnym, wyraźnie wyłącza zastępstwo prawne i procesowe z zakresu bezpłatnej pomocy prawnej świadczonej przez gminę. Przepisy projektu ustawy pozostają zatem poza zakresem regulacji prawa Unii Europejskiej.

IV. Konkluzja

Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o samorządzie gminnym, w wersji uwzględniającej autopoprawkę, nie jest objęty zakresem regulacji prawa Unii Europejskiej.

Szef Kancelarii Sejmu

Lech Czapla

Warszawa, 18 kwietnia 2012 r.

BAS-WAPEiM-935/12

Pani Ewa Kopacz
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie stwierdzenia, czy poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o samorządzie gminnym (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Jacek Czerniak), w wersji uwzględniającej autopoprawkę, jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu

Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o samorządzie gminnym przewiduje rozszerzenie katalogu zadań własnych gminy o udzielanie bezpłatnej pomocy prawnej osobom najuboższym. Projekt określa osoby uprawnione do korzystania z bezpłatnej pomocy prawnej oraz jej zakres.

Projekt ustawy nie jest objęty zakresem regulacji prawa Unii Europejskiej.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o samorządzie gminnym nie jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a Regulaminu Sejmu.

Szef Kancelarii Sejmu

Lech Czapla

RZECZPOSPOLITA POLSKA

PROKURATOR GENERALNY

PG VII G 025/107/12

Warszawa, dnia 28.03. 2012 r.

SEKRETARIAT SZEFA KS

L.dz. ....

Data wpływu 29.03.2012

Pan

Lech Czapla

Szef Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Lechu

Nawiązując do pisma z dnia 15 marca 2012 r. nr GMS-WP-173-80/12, przy którym przekazano poselski **projekt ustawy o zmianie ustawy o samorządzie gminnym**, uprzejmie informuję o braku uwag do w/w projektu w zakresie odnoszącym się do obszaru działania prokuratury.

Z poważaniem

A. Seremet

Andrzej Seremet

Związek Województw Rzeczypospolitej Polskiej

Warszawa, 03 kwietnia 2012 r.

SEKRETARIAT SZEFA KS

L.dz. ....
Data wpływu *03.04.2012r.*

ZW/0714/83/12

Pan
Lech Czapla
Szef
Kancelarii Sejmu

Pracownicy Pałacu Młostów

W odpowiedzi na pismo z dnia 15 marca 2012 r., dotyczące przedłożenia opinii nt. poselskiego projektu ustawy: **o zmianie ustawy o samorządzie gminnym**, w załączeniu, uprzejmie przekazujemy uwagi otrzymane z województw: śląskiego, podlaskiego, lubuskiego, zachodniopomorskiego i lubelskiego.

Z wyrazami szacunku

/-/ Bogdan Ciepielewski

Dyrektor Biura ZWRP

URZĄD
MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA
ŚLĄSKIEGO

Zespół
Obsługi Prawnej

Katowice, dnia 26 marca 2012 r.

OP.KW-00074/12
OP.0821.00041.2012

Pan
Bogdan Ciepielewski
Dyrektor Biura
Związku Województw RP
ul. Świętojerska 5/7
00 - 236 Warszawa

Odpowiadając na pismo z dnia 21 marca 2012 r. (przesłane drogą elektroniczną) dotyczące zaopiniowania projektu zmian w ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. Nr 142, poz. 1591, z późn. zm.), uprzejmie informuję, że projektowany tekst ustawy budzi zastrzeżenia pod kątem oceny formalnej, zwłaszcza w punkcie 2 art. 1. Redakcja tego przepisu jest niespójna i niezgodna z regułami techniki legislacyjnej. Mianowicie, projektodawcy proponują dodanie do ustawy o samorządzie gminnym art. 7a, ale nazwa tej jednostki redakcyjnej nie została już przedstawiona w tekście - wymienia się tylko kolejne ustępy tego przepisu, w dodatku niekonsekwentnie, gdyż ustęp 2 nie kończy się cudzysłowem, co również wpływa negatywnie na interpretację przepisu, jako całości.

Ze względu na powyższe i biorąc pod uwagę zasady techniki prawodawczej ustalone w treści rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. (Dz. U. Nr 100, poz. 908) przedstawiony projekt wymaga dokonania stosownych poprawek.

ul. Ligonia 46
40-037 Katowice
tel. +48 (32) 20 78 617
fax. +48 (32) 20 78 618
biuro.prawne@slaskie.pl
www.slaskie.pl

OPINIA KOMISJI

Statutowo-Regulaminowej Sejmiku Województwa Podlaskiego

w sprawie projektu ustawy – o zmianie ustawy o samorządzie gminnym.

Komisja po rozpatrzeniu w/w projektu ustawy na posiedzeniu w dniu 26.03.2012 r. zaopiniowała go *pozytywnie* / 3 głosy za, 2 przeciw, 0 wstrzymujących się/.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

PRZEWODNICZĄCY
Komisji Statutowo-Regulaminowej

/-/ Leszek Dec

Zielona Góra, 27 marca 2012 r.

Pani
Bogdan Ciepielewski
Dyrektor Biura
Związku Województw RP

ul. Świętojerska 5/7
00-236 Warszawa

Szanowny Panie Dyrektorze!

Nawiązując do e-maila z dnia 22 marca 2012 r. uprzejmie informuję, iż nie wnoszę uwag do poselskiego projektu ustawy – o zmianie ustawy o samorządzie gminnym.

Jednocześnie pragnę podkreślić, iż wprowadzenie regulacji dotyczącej zapewnienia osobom najuboższym dostępu do nieodpłatnej pomocy prawnej jest niezwykle ważną kwestią i w mojej ocenie uwzględnia potrzeby społeczne w tym zakresie. Pomoc tego typu udzielana jest obecnie przez organizacje pozarządowe lub wolontariuszy i w związku z tym nie dociera do wszystkich potrzebujących.

2 powstaniu

z up. MARSZAŁKA WOJEWÓDZTWA

Teresa Sekula
Sekretarz Województwa Lubuskiego
Dyrektor Departamentu Organizacyjno-Prawnego

Szczecin, 14 lutego 2011 r.

GM.II.1122 - 18.2011.IJ

Pan Bogdan Ciepiolewski
Dyrektor Biura
Związku Województw RP

OPINIA

WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO

dotycząca: rozstrzygnięcia projektu ustawy o zmianie ustawy o samorządzie gminnym

Projekt przedstawiony do zaopiniowania budzi liczne zastrzeżenia.

Proponowana treść art. 7 ust. 1 pkt 21 jest nieprecyzyjna. Odsyłając do art. 7 ust. 2 ustawy („ustawy określają, które zadania własne gminy mają charakter obowiązkowy”), wywołuje pytanie, jakie to inne ustawy miałyby określać zakres i warunki udzielania pomocy prawnej. Zaznaczyć trzeba, że projekt nie definiuje pojęcia „osoby najuboższej” oraz nie odsyła wprost w tej kwestii do żadnych innych przepisów – projektowany art. 7a ust. 2, wskazuje jedynie bez żadnych zastrzeżeń art. 7 pkt 2 - 15 ustawy o pomocy społecznej. W projekcie brak jest (wbrew uzasadnieniu) jakiegokolwiek jednoznacznego zapisu pozwalającego przyjąć, że beneficjentami tej pomocy miałyby być osoby uprawnione do korzystania z pomocy społecznej.

Projekt wyznacza też bardzo szeroki zakres przedmiotowy tego obowiązku (art. 7a ust. 3), co daje podstawę do oczekiwania osoby uprawnionej, że w ramach bezpłatnej pomocy prawnej, np. w sprawie podatkowej sporządzane będą wszystkie pisma procesowe w obu instancjach (obejmujące wnioski, zażalenia i odwołanie) oraz skargę do sądu administracyjnego w tej sprawie. Okoliczność ta jest zaś nie bez znaczenia w kontekście art. 7a ust. 4 projektu, bowiem fałdycznie może wpływać na granicę formalnego ograniczenia przedmiotowego zakresu udzielanej pomocy. Projekt porusza też kwestie pomocy prawnej w sprawach przed organami gminy oraz sporów z gminą.

Brzmienie art. 7a ust. 3 – wbrew uzasadnieniu projektu, nie daje podstawy do przyjęcia, że zakres pomocy prawnej został pozostawiony do decyzji każdej z gmin, bowiem ust. 1 art. 7a wskazuje, że gmina określać może jedynie zasady udzielania tej pomocy. Innymi słowy, gmina mogłaby określać wyłącznie „jak”, a nie „co”.

Bez wątpienia, wprowadzenie projektowanych rozwiązań łączyłoby się z koniecznością stworzenia w gminach warunków do zapewnienia takiej bezpłatnej pomocy tzn. zatrudnieniem odpowiedniej liczby osób - najlepiej prawników, którzy pomoc taką mogliby świadczyć. To z kolei, wymagałoby oczywiście dodatkowych środków finansowych, a zatem wskazania ich źródła.

MARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA

Olgiert Gęblewicz

Opinia z woj. lubelskiego

1. Projekt wymaga dopracowania pod kątem techniki legislacyjnej. Na przykład zapis przepisu art. 1 pkt 1 "w art. 7 ust. 2 ustawy" nie określa jakiej "ustawy dotyczy.
2. Projekt wymaga przeanalizowania pod kątem ewentualnego wprowadzenia zmian w ustawie o pomocy społecznej, z którą to ustawą wedle uzasadnienia jest powiązany.
3. Projekt pociąga dodatkowe obciążenia finansowe dla jednostek samorządu gminnego.

Naszym zdaniem uzasadniona jest potrzeba unormowania dostępu do pomocy prawnej dla obywateli spełniających kryteria z ustawy o pomocy społecznej, w zakresie określonym w projekcie.

Olsztyn, dnia 23 marca 2012 r.

KS-BOR.0004.4S2012.MI

**Szanowny Pan
Bogdan Ciepielowski
Dyrektor Biura Związka
Województw RP**

Nawiązując do przesłanych poelskich projektów ustaw o zmianie ustawy – Kodeks wyborczy oraz o zmianie ustawy o samorządzie gminnym przedstawiam następujące stanowiska:

Projekt zmian ustawy – Kodeks wyborczy nie budzi zastrzeżeń. Niewątpliwie idea doprecyzowania przepisów w zakresie aktualizowania rejestru i spisu wyborców jest słuszną i zasługuje na pełne poparcie. Jednocześnie należy jednak zauważyć, iż po orzeczeniu Trybunału Konstytucyjnego z lipca 2011 r. pozostaje istotna wątpliwość czy po wyeliminowaniu z obrotu prawnego przepisu art. 16 ust. 1 i 2 ustawy Przepisy wprowadzające ustawę - Kodeks wyborczy, do radnych, wójtów/burmistrzów należy stosować w obecnie obowiązującej kadencji reżim aktualnego Kodeksu czy też uprzednio obowiązującej Ordynacji wyborczej do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw. W tym zakresie niezbędna jest szybka interwencja ustawodawcy w celu ujednoczenia stosowania prawa.

Odnosnie proponowanej zmiany ustawy o samorządzie gminnym należy zauważyć, iż planuje się nałożenie kolejnego zadania na gminy bez jakiegokolwiek źródła finansowania.

Ponadto, nie negując samej idei, którą można uznać za słuszną, należy jednak rozważyć czy zamierzone wsparcie prawne najuboższych nie idzie zbyt daleko. O ile poradnictwo prawne i zapewnienie dostępu do obowiązujących przepisów można uznać za słuszną, to już zapewnienie sporządzania pism procesowych wydaje się zbyt daleką idącą inicjatywą. Projekt nie przewiduje wprost obowiązku zapewnienia pomocy za pośrednictwem radców prawnych/adwokatów, co może łatwo spowodować wadliwość świadczonej pomocy. Ponadto nawet w przypadku świadczenia pomocy przez osoby z odpowiednimi uprawnieniami, w zależności od stopnia skomplikowania spraw, sporządzenie pisma procesowego może wymagać zbyt dużego nakładu czasu, co powodować może konieczność zatrudnienia przez gminę większej liczby prawników bądź też wpłynąć na obniżenie jakości tej pomocy.

Wydaje się zatem, że przedstawiony projekt wymaga jeszcze poważnej analizy i korekty.

WYDZIAŁ PREZYDIALNY

L.dz. ....

Data wpływu 04-04-2012

Z poważaniem

Wiktora M. Leyka
Kancelaria Sejmu

Wiktoria M. Leyka